

Slides: kortlink.dk/mrsh

KALIBER – SCENARIEBASERET DANSKUNDERVISNING

DPU, 24. maj 2024

DPU - DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE

AARHUS UNIVERSITET

KALIBER – FAGLIG FREDAG
24. MAJ 2024

SIMON SKOV FOUGT
LEKTOR

DAGSORDEN

- Undervisningsmaterialet "Kaliber":
- Didaktiske tanker bag, fornyelse i danskfaget i forhold til mål, vurderinger og kundskaber. Hvordan spiller det sammen med de alternative prøver?
- Begrebet FAGLIGHED
- Struktur
- Forsøgsprøverne

FAGLIGHED

Hvad er det?

DPU - DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE

AARHUS UNIVERSITET

KALIBER – FAGLIG FREDAG
24. MAJ 2024

SIMON SKOV FOUGT
LEKTOR

DEN TRADITIONELLE SKOLE?

- Jesper-Wung-Sung: *En-to-tre-nu*
Meddigtning som hovedpersonen via blogs (Fougt, 2018)

SKOLEFAGLIGHED

- At vide: Jeg ved, hvad en metafor er
  - *Jeg ved, hvad jeg skal bruge en metafor til*
- At kunne: Jeg kan anvende en metafor **formålstjenesteligt**

- KOMPETENCE: ANVENDELSE **FORMÅLSTJENESTELIGT**

FEM DIMENSIONER AF FAGLIGHED

Viden, procedurer og artefakter

Et sprog til at beskrive og opgaverne i den (begreber, diskurs), en viden om hvad der er og var i verden (historie), hvordan problemer skal løses, handlemønstre til at løse opgaver i verden (procedurer), samt ting, redskaber og objekter som anvendes i løsningen af opgaver (artefakter).

En systematisk tilgang til at løse opgaver på (metode).

En social position og en plads i et system af relationer (position), samt en måde at opføre sig på (konventioner) og indgå i sammenhængende forløb på (storvildt arbejde).

En interesse for noget som vigtigt, godt, rigtigt og en måde at behandle det på (etiske principper).

En perspektiv (epistemologi).

Begreber

Metoder

Social konstellation

Interesse

Perspektiv

FAGLIGHED ER NOGET, MAN GØR
MED ETISK BEVIDSTHED
I KONTEKST

FEM DIMENSIONER AF FAGLIGHED

En læge, som har viden om medicin og
metoder til at give de bedste
bevidsthed
sygeplejersker har en
personer rask, og som de
perspektiv på verden er en

PSEUDOFAGLIGHED

FEM DIMENSIONER AF FAGLIGHED

Begreber
Metoder

Viden, procedurer og artefakter
Et sprogtal og opgaverne i den (begreber, diskurs), en viden om hvad der er og var i verden skal løses, handlemønstre til at løse opgaver i verden (procedurer), samt ting, redskaber som anvendes i løsningen af opgaver (artefakter).
En systematisk tilgang til opgaver på (metode).
En social kontekst
Et begreb og en plads i et system af relationer (position), samt en måde at kommunikere på (konventioner) og indgå i sammenhængende forløb på (storylines).
En interesse
Et objekt som vigtigt, godt, rigtigt og forkert (værdier), et fokus på løsning af særlige typer af problemer og en måde at begrunde sine handlinger på (motiver).
En perspektiv
En måde at opfatte hvad verden er (ontologi), og hvordan den kan forstås, tales om og tilgås på (epistemologi)".

(Bundsgaard & Fougt, 2017)

FAGLIGHED

Didaktisk følge: Undervisning skal gøre det muligt for elever at handle fagligt **sammen** på baggrund af viden.

SCENARIOEDIDAKTIK

SCENARIEDIDAKTIK

- **Scenariedidaktik** er anvisning på at planlægge, gennemføre og evaluere "Scenariebaseret undervisning [som] er undervisningsforløb, hvor eleverne sammen simulerer – evt. i roller - en meningsfuld praksis for at nå et produktionsmål" (Bundsgaard, Misfeldt & Hettrich, 2017)
- "Produkt" = fysisk, psykisk...
- Faglighed skal anvendes i scenariedidaktik (Bundsgaard, Misfeldt & Hettrich, 2017)
- Produktionsmålet (Bundsgaard, Misfeldt & Hettrich, 2017) (Bundsgaard, Misfeldt & Hettrich, 2017): **Produktion**
- Produktionsmålet (Bundsgaard, Misfeldt & Hettrich, 2017) (Bundsgaard, Misfeldt & Hettrich, 2017): fremstille noget (Læring er deltagelse)
- Måske er det vigtigt at tænke på scenariedidaktik som en metode til at bringe viden fra verden for skolen: Viden- og praksisformer fra verden for skolen (Hanghøj et al., 2017)

FUNDERET I VERDEN UDEN FOR SKOLEN

SCENARIOEDIDAKTIK

- Renæssancens *commedia dell'arte*-teater
  - Teaterstykker baseret på løse skitser af det dramatiske forløb, og som skuespillernes så improviserede inden for.
- Et scenarie = en løs skitse for et handlingsforløb, som kan gå i mange retninger.
- Et scenarie = et forestillings- og mulighedsrum
- Et scenarie = **UDEN FACIT**
- Evnen til at tænke i *scenarier*, dvs. at kunne forestille sig mulige udfald af bestemte situationer, processer eller problemer, er en fundamental menneskelig egenskab.
  - *Solen skinner...*
  - *Aftensmad...*
  - *Hente unger...*

SCENARIOEDIDAKTIK

- Et scenarie = et komplekst problem
- Et komplekst problem = kan løses på mange måder
- Et komplekst problem = **UDEN FACIT**

- En andengradsligning = simpelt problem
- Har et facit

SCENARIOEDIDAKTIK

- "Wicked problems" (Rittel, 1972)
- 'Onde problemer'
- Uden facit
- Ved ikke, hvornår det er løst
- Løsning på ét problem medfører nye (fx kloakker, plov, Corona...)
- Dilemmaer

SCENARIEDIDAKTIK

- Udfordringen i scenariebaserede undervisningsforløb er at balancere scenarioniveau (produktion) i forhold til skolen (læring)

Undervisningsniveauet: Læring: Skrive for at lære

Scenarioniveauet: Produktion: Skrive for at afdække sandhed

- Spor gennem Australien: Pakkede kufferten
- Filminstruktøren Kathrine (Hetmar, 2017)

KALIBER

Et scenariebaseret **bog**system

DPU - DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE

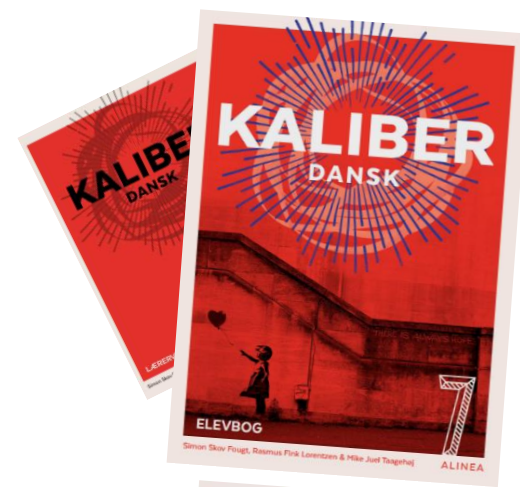
AARHUS UNIVERSITET

KALIBER – FAGLIG FREDAG
24. MAJ 2024

SIMON SKOV FOUGT
LEKTOR

KALIBER

- 24 scenariebaserede forløb til udskolingene – 8 pr. bog
- Med blik for verden uden for skolen
  - Hvor og hvordan gør man danskfaglighed i fritids- og arbejdsliv?
  - Virkelighedsnære problemstillinger
- Med multimodale produkter
- Med litteratur som spejl
- Med progression fra bog til bog
- Til at producere med it
- **Processtyret: STRUKTUR**

STRUKTUR: ON FIRE

DPU - DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE

AARHUS UNIVERSITET

KALIBER – FAGLIG FREDAG
24. MAJ 2024

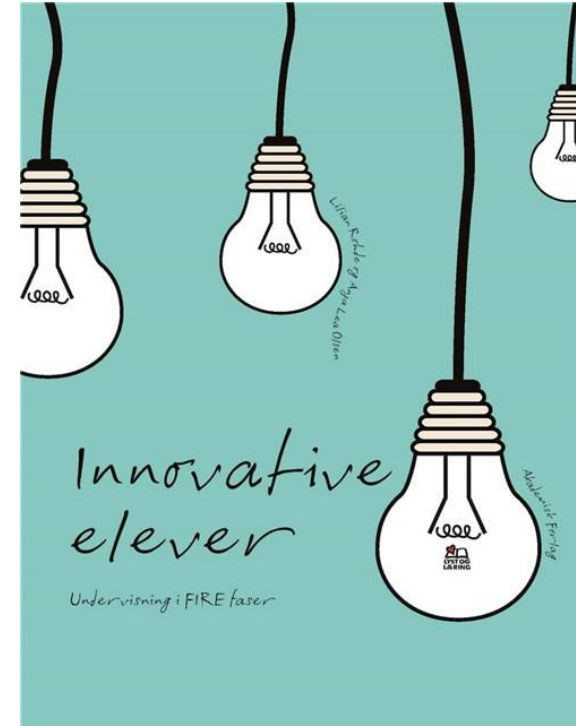
SIMON SKOV FOUGT
LEKTOR

FIRE-MODELLEN

FIRE-modellen (Rohde & Olsen, 2014)

- **DIDAKTISK MODEL**
  - Forståelse
  - Idégenerering
  - Realisering
  - Evaluering

Forståelse

Idéudvikling

Realisering

Evaluering

ON FIRE-MODELLEN

ON FIRE-modellen (Fougts & Phillipps, 2020)

- **O**plevelse
- **N**ære livsverden
- **F**orståelse
- **I**dégenerering
- **R**ealisering
- **E**valuering

Oplevelse

Nære
livsverden

Forståelse

Idéudvikling

Realisering

Evaluering

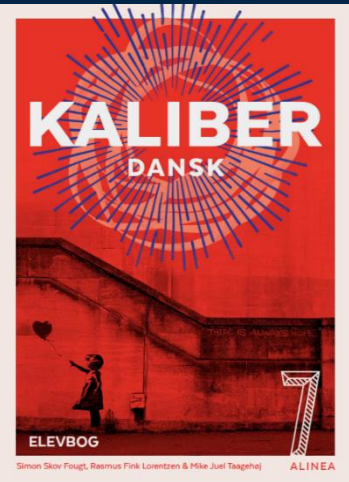
STRUKTUR: SEKS FASER

- Wake up: **HEY – sæt**
- Jeres verden: **Elever**
- Fagligt loop: **Ét fagligt**
- Forberedelse: **Plan**
- Produktion: **Produktion**
- Evaluering: **Evaluering**

= FASEOPDELT TILGANG TIL UNDERVISNING

#TEENAGER 😊?! Sådan er en teenager

#TEENAGER 😊?! SÅDAN ER EN TEENAGER

I dette forløb skal I lære at forholde jer til forskellige aldersgruppers holdninger til jer og jeres generation, dvs. til teenagere i dag. Det skal I formidle i en digital fortælling.

#, hashtag =
[Ettæcærd, man kan søge på. Hashtagget indsættes umiddelbart før ordet og kategoriserer det. Hashtagget blev udbredt gennem iOs'erne via Twitter. Siden kopierede Facebook idéen]

Teenager =
[Person, der er mellem 13 og 19 år gammel. Udtrykket stammer fra 1950'erne]

85

FASE 0: WAKE-UP

- Start forløbet med en oplevelse
- Dette findes i verden
- **INGEN LÆRINGSMÅL → KUN OPLEVELSE**
- Engagement
- Møde scenariet og læringsmål: Møde den aktuelle problemstilling

Oplevelse

Nære
livsverden

Forståelse

Idéudvikling

Realisering

Evaluering

FASE 1: JERES VERDEN

- Elevernes stemme på det aktuelle
  - *Hvornår er man ung?*
  - *Hvordan er man ung?*
- Litteraturen som spejl:
- TV2: Nutidens unge

Oplevelse

Nære
livsverden

Forståelse

Idéudvikling

Realisering

Evaluering

Ræven og rønbærrene

TV-2: Nutidens unge, 1984. © Tekst og musik: Steffen Brandt

Nutidens unge er
som sure rønbær
sagde ræven, han ku' ikke nå dem

Nu fyrene især
blir virkelig noget værd
stræbsomme, stærke ser de ud

Og så hygger de sig med dans og musik
fester fodbold og matematik
så snakker de om økonomi
og tegner den fremtid vi lever i

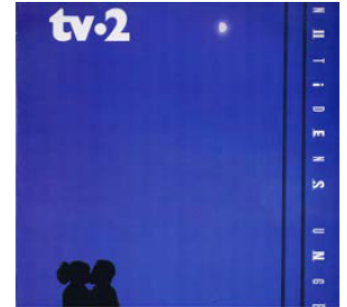
Og pigerne de ved
alt om husgerning og kærlighed
de er meget smukke når de smiler

Sammen vil de frem
karriere, hund og hjem
alle hver for sig og lige glade
Og så hygger de sig med dans og musik
fester og fodbold og matematik
så snakker de om økonomi
og tegner den fremtid vi lever i

Nutidens unge er
som sure rønbær
sagde ræven, han ku' ikke nå dem

Nutidens voksne er
røvede rønbær
sagde de unge og lod træet fælde

Og så hyggede de sig med dans og musik
fester og fodbold og matematik
så snakkede de om økonomi
tegnede den fremtid vi lever i ...

GRUPPER

- ▶ Hvad synes I umiddelbart om beskrivelsen af de unge i sangen?
- ▶ Hvordan passer den med jeres egen opfattelse af jer selv?
- ▶ Sidst i sangen står der: *Nutidens voksne er røvede rønbær, sagde de unge og lod træet fælde.* Hvordan forstår I de to verslinjer?

KLASSEN

- ▶ Drøft jeres svar i klassen.
- ▶ Hvad er typisk for jer? Er I uopnåelige og sure?
- ▶ Hvilke sange synes I kendetegner jeres aldersgruppe? Og jeres yngre eller ældre søskende, jeres forældre, jeres bedsteforældre?

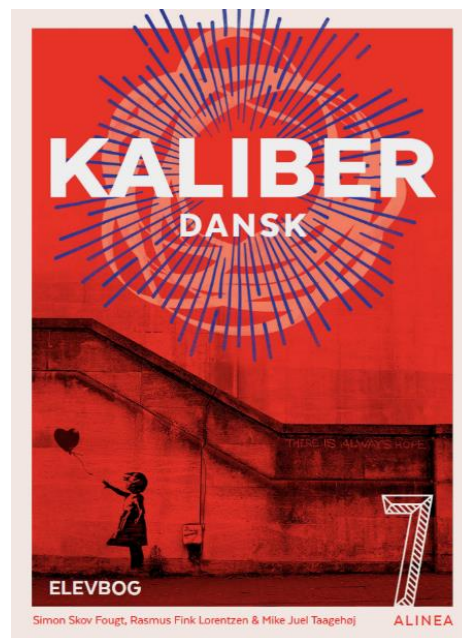
GRUPPER

- ▶ Lav en videolog eller en anden form for evaluering af fasen.

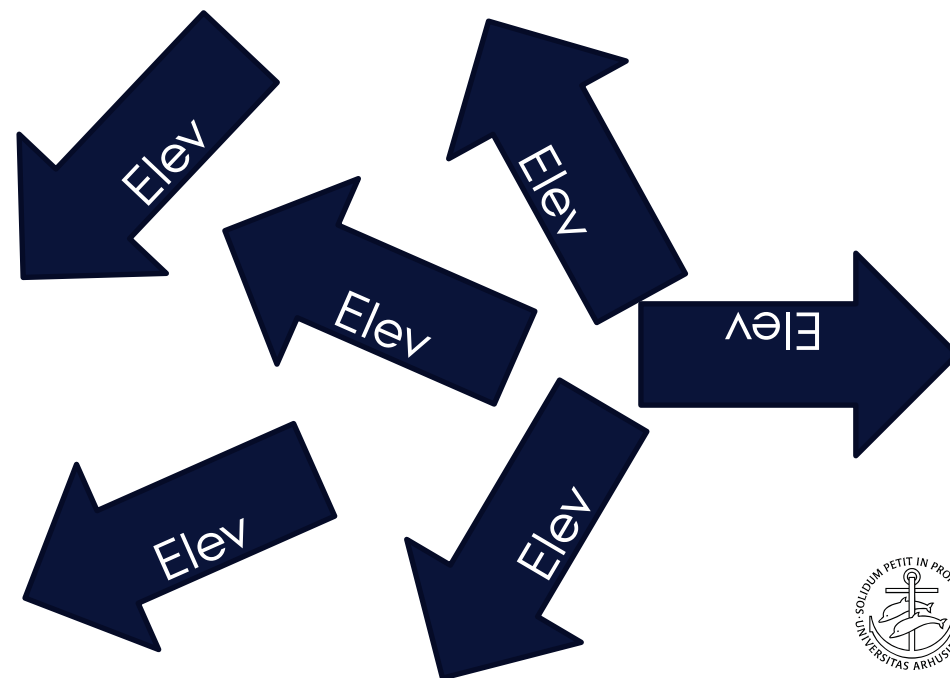

LÆRERFAGLIGHED OG ELEVFAGLIGHED

- Læreren går til faget med en **specialiseret** faglighed
- Eleverne møder faget baseret på deres **hverdagserfaringer**

GT

FASE 2: FAGLIGT LOOP

- At klæde eleverne på fagligt til at håndtere den produktion, forløbet handler om
- Ét – og kun ét – fagligt hovedfokus
- Projektarbejdet drukner i produktmål (Bundsgaard, 2005)
- Virkeligheden er kompleks (scenarioniveau)
- Den faglige fordybelse: **UNDERVISNINGSNIVEAU**
- Danskfagligheden
- I forløbet Teenager om billedkomposition
- ”Modeltekster”

Oplevelse

Nære
livsverden

Forståelse

Idéudvikling

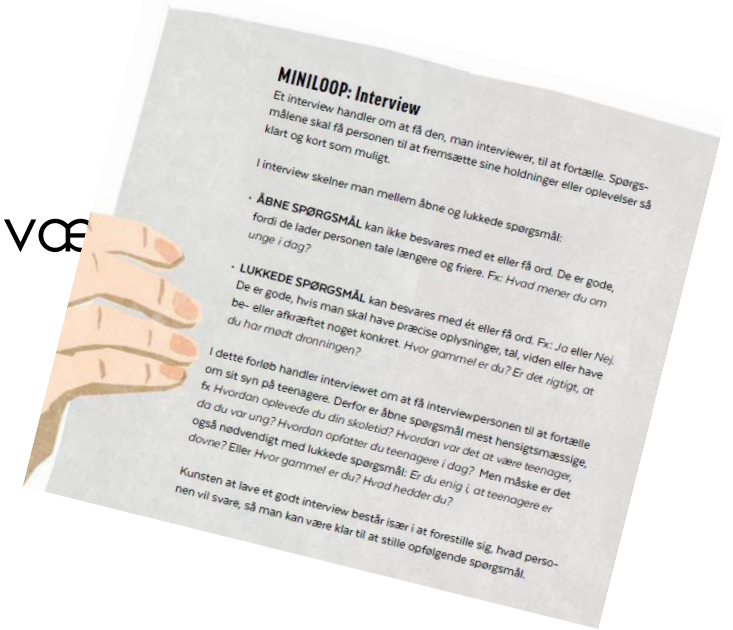
Realisering

Evaluering

FASE 3: FORBEREDELSE AF PRODUKTION

- At komme på idéerne : **SCENARIENIVEAU**
- Idéudvikling – sorter til – afprøv/undersøg – sorter fra – væ
- Gode produktioner er planlagte
- Fagligt fokus
- Fra det faglige loop til produktionen
- Miniloops

Oplevelelse

Nære
livsverden

Forståelse

Idéudvikling

Realisering

Evaluering

FASE 4: PRODUKTION

- Digital fortælling om synet på teenagere
- Feedbackark på Kalibers site

MAKVÆRK ELLER MEBTERVÆRK? KAN DU LIDE BOGEN?
FASE 4 - FEEDBACK - DIGITALE ANMELDELSER

Se anmeldelsen igennem og undersøg:

Fakta, resumé og vurdering
Er fakta dækkende, fungerer resuméet og er vurderingen tydelig? Forslag til forbedringer:

Holdningsmærker
Hvilke holdningsmærker anvendes i vurderingen? Forslag til forbedringer:

Filmiske virkemidler
På hvilken måde understøtter de filmiske virkemidler anmeldelsens indhold og budskab?
Forslag til forbedringer:

Får I lyst til at læse bogen på baggrund af anmeldelsen? Hvorfor/hvorfor ikke?

Oplevelse

Nære
livsverden

Forståelse

Idéudvikling

Realisering

Evaluering

FASE 5: EVALUERING

GRUPPER

► Lav en videolog eller en anden form for evaluering af fasen.

- Evaluering af forløbet – fra elevperspektivet løbende: videologs
  - Hvad har I gjort?
  - Hvad har I lært?
  - Hvilke udfordringer har der været?
  - Hvad er det næste skridt?
- Eksempel [her](#)

Oplevelse

Nære
livsverden

Forståelse

Idéudvikling

Realisering

Evaluering

FASE 5: EVALUERING

- De fire videologs samles til en samlet evaluering af forløbet
- Forberedelse af klassesamtalen

Oplevelse

Nære
livsverden

Forståelse

Idéudvikling

Realisering

Evaluering

FORSØGSPRØVERNE

DPU - DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE

AARHUS UNIVERSITET

KALIBER – FAGLIG FREDAG
24. MAJ 2024

SIMON SKOV FOUGT
LEKTOR

MUNDTLIGE PRØVER

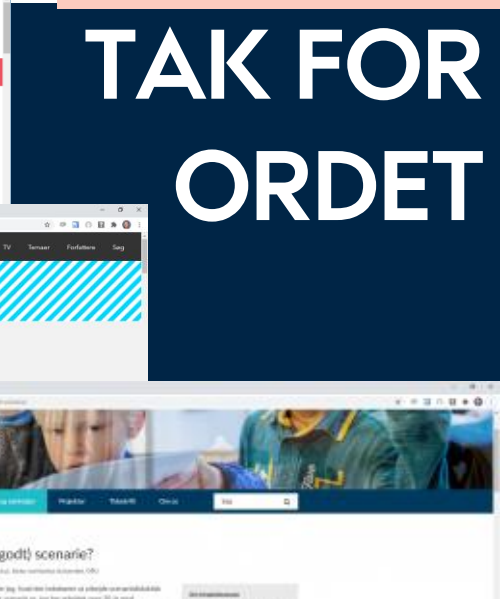
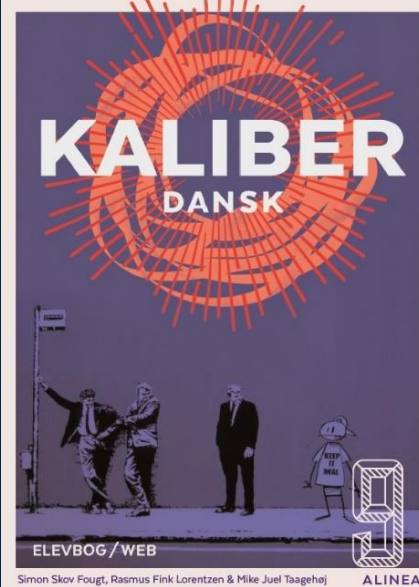
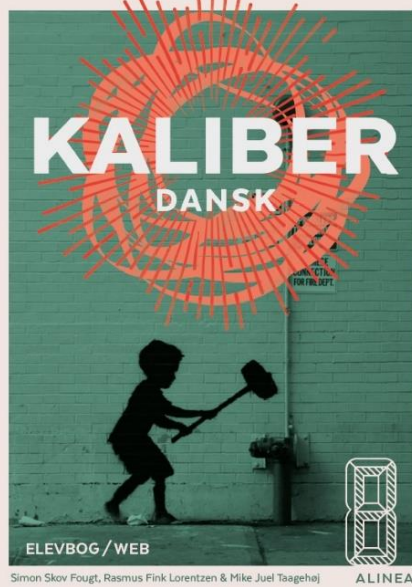
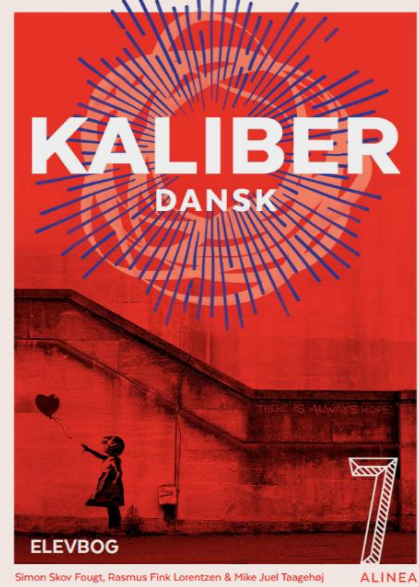
- Ikke prøver i produktet
- Prøver i mundtlighed
  - Den mundtlige

MUNDTLIGHED
IKKE PRODUKTET

og kompetencer i case og casens tekster

— Kommunikation samt brug af sproget, sprogets virkemidler og andre kommunikative
i forhold til situationen

- Vurdering af casebesvarelse og produkt/produkters anvendelighed i forhold til casens opgave/udfordring.

TAK FOR ORDET

simon-skov-fougts.dk

sifo@edu.au.dk

DPU - DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE

KALIBER - FAGLIG FREDAG 24. MAJ 2024

SIMON SKOV FOUGT LEKTOR